

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1098

Vragen van het lid **Bontenbal** (CDA) aan de Ministers van Justitie en Veiligheid en voor Klimaat en Energie over *het bericht «Russische hackers hebben het gemunt op Nederlandse gasinstallaties»* (ingezonden 30 november 2022).

Mededeling van Minister **Jetten** (Klimaat en Energie) (ontvangen 21 december 2022).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Russische hackers hebben het gemunt op Nederlandse gasinstallaties»?¹

Vraag 2

Bent u ook bekend met het bericht uit april 2022 waarin al werd gewaarschuwd voor nieuw ontdekte *malware*, specifiek gericht op het aanvallen van de energie-industrie?²

Vraag 3

Onderschrijft u dat de Nederlandse en Europese gasinfrastructuur momenteel uitermate kwetsbaar zijn en tegelijk van groot belang zijn voor onze nationale veiligheid en onze energievoorziening?

Vraag 4

Kunt u toelichten welke maatregelen, fysiek en digitaal, worden genomen om de gasinfrastructuur te beschermen tegen sabotage en cyberaanvallen? Kunt u bevestigen dat niet alleen infrastructuur op zee, maar ook infrastructuur op land zoals de LNG-terminals in de Rotterdamse haven en de Eemshaven wordt meegenomen in de maatregelen?

¹ RTL Nieuws, 25 november 2022, «Russische hackers hebben het gemunt op Nederlandse gasinstallaties», <https://www.rtlnieuws.nl/economie/artikel/5348201/hackers-rusland-Ing-gasterminal-nederland-europese-unie-cyberoorlog>.

² Washington Post, 13 april 2022, «U.S. warns newly discovered malware could sabotage energy plants», <https://www.washingtonpost.com/technology/2022/04/13/pipedream-malware-russia-Ing/>.

Vraag 5

Bent u het eens met de stelling dat naast fysieke maatregelen ter beveiliging van de gasinfrastructuur, ook het versterken van de cyberveiligheid van essentieel belang is, mede in het licht van het onder vraag 2 genoemde bericht?

Vraag 6

Is in het overleg met betrokken overheidsinstanties, zoals aangekondigd in uw brief 4 november 2022 (Kamerstuk 30 821, nr. 168), zowel gesproken over de infrastructuur op zee als de infrastructuur op land?

Vraag 7

Wat is het resultaat van dit overleg en vindt dit overleg nog steeds plaats?

Vraag 8

Zijn bij dit overleg ook actief overheidsorganisaties betrokken die verantwoordelijk zijn voor de cyberweerbaarheid zoals het Nationaal Cyber Security Center (NCSC)?

Vraag 9

Kunt u garanderen dat (acute) signalen over fysieke sabotage of een cyberaanval direct gedeeld kunnen worden met de juiste instanties om snel maatregelen te kunnen nemen?

Vraag 10

Hoe ziet u de rol van de overheid bij het beschermen van de gasinfrastructuur? Neemt de overheid ook zelf actief maatregelen om de veiligheid van infrastructuur te vergroten, naast het ondersteunen van vitale aanbieders?

Vraag 11

Kunt u aangeven of er een noodplan klaarligt mocht bepaalde energie-infrastructuur worden gesaboteerd of worden aangetast en hierdoor de leveringszekerheid in het geding komt?

Vraag 12

Kunt u bevestigen dat alle mogelijke maatregelen worden genomen voor de bescherming van kwetsbare (gas)installaties tegen acties door vijandige (statelijke)actoren?

Mededeling

De vragen van het lid Bontenbal (CDA) over het artikel «Russische hackers hebben het gemunt op Nederlandse gasinstallaties» (kenmerk: 2022Z23572, ingezonden 30 november 2022) kunnen niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. Reden hiervoor is dat de beantwoording interdepartementale afstemming vereist. Ik zal uw Kamer zo spoedig mogelijk de antwoorden op de vragen doen toekomen.